

به نام خدا			
سوالات آزمون درس: فارسی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها
نام و نام خانوادگی:		تاریخ امتحان: آبان‌ماه	
نام کلاس:		دیرستان:	
		سال تحصیلی:	
ردیف	سوالات صفحه اول		
	۰۰۰ توضیحات آزمون ۰۰۰ سی و یک پرسش با توجه به موضوعات درس‌های ۱ تا ۵ کتاب درسی تهیه شده که برای پاسخ به آن‌ها ۷۵ دقیقه فرصت دارید.		
	الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ۱الف) هر نفسی که فرومی‌رود، مُمدّ حیات است و چون برمی‌آید مفرّج ذات. (.....) ۰/۲۵ ب) گفت: نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم / گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست (.....) ۰/۲۵ ج) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است (.....) ۰/۲۵ د) تا واره‌ی از دم ستوران / وین مردم نحس دیو مانند (.....) ۰/۲۵ ۲معادل درست هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک کنید. الف) فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد. (..... مطیع) ۰/۲۵ ب) ویژگی نوعی مار سمّی و خطرناک (..... گرزه) ۰/۲۵		
	۳املائی درست را از داخل کمانک کنید. الف) یکی از یاران به طریق انبساط گفت: از این بوستان که بودی ما را چه (تحفه - تهفه) کرامت کردی؟ (.....) ۰/۲۵ ب) گفت از بهر (قرامت - غرامت) جامه‌ات بیرون کنم / گفت: پوشیده‌است، جز نقشی ز پود و تار نیست (.....) ۰/۲۵ ۴در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املائی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید. الف) بفکن ز پی این اثاث تزویر / بگسل ز هم این نژاد و پیوند (.....) ۰/۲۵ ب) عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف و واصفان هلیه جمالش به تحیر منسوب. (.....) ۰/۲۵ ۵در گروه کلمات زیر، دو غلط املائی وجود دارد؛ آن‌ها را پیدا کنید و شکل صحیح هر یک را بنویسید. (فایق و باصق - محتسب و داروغه - سلیمان و اهرمن - اختر سعد - موسم ربیع - کافور و ظماد - خوان بی‌دریغ) ۰/۵ (.....)		
	۶با توجه به عبارت « دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیورود. » به پرسش‌های زیر پاسخ دهید: الف) « را » در این عبارت به چه معناست؟ (.....) ۰/۲۵ ب) نقش دستوری واژه « دایه » چیست؟ (.....) ۰/۲۵ ۷در بیت زیر، نقش دستوری ضمائر متصل مشخص شده را بنویسید. باغبانا ز خزان بی‌خبرت می‌بینم / آه از آن روز که بادت گل رعنا برد (.....) ، (.....) ۰/۵ ۸در هر یک از بیت‌های زیر، فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. الف) بشدی و دل ببردی و به دست غم سپردی / شب و روز در خیالی و ندانمت کجایی (.....) ۰/۲۵ ب) مصلحت نیست که از پرده برون افتد راز / ورنه در مجلس رندان خبری نیست که نیست (.....) ۰/۲۵ ۹در عبارات زیر، کدام قسمت جمله حذف شده است؟ نوع حذف را در هر عبارت بنویسید. الف) در تنگ‌دستی مُردن به از حاجت نزد کسی بردن. (.....) ۰/۵ ب) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز / گهی از گربه ترسیدم گه از باز (.....) ۰/۵ ۱۰در بیت زیر، « ترکیب‌ها » را پیدا کنید و سپس « وصفی یا اضافی » بودن آن‌ها را مشخص نمایید. تو مشت درشت روزگاری از گردش قرن‌ها پس‌افکند (.....)		
ادامه سوالات در صفحه دوم			

به نام خدا				
سوالات آزمون درس: فارسی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: آبان‌ماه
نام و نام خانوادگی:		دبیرستان:		
نام کلاس:				
سال تحصیلی:		سوالات صفحه دوم		
ردیف				
	(ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی			
۱۱	مصرع اول بیت « »	الف) بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی	ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی	۰/۲۵
۱۲	مصرع دوم بیت « یک‌دم غریق بحر خدا شو گمان مبر	الف) کز آب هفت‌بحر به یک موی تر شوی	ب) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی	۰/۲۵
۱۳	مصرع دیگر هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید.	الف) ای بی‌خبر، بکوش که صاحب‌خبر شوی	ب) آن‌گه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی	۰/۵ ۰/۵
۱۴	در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است.	گروه الف قصه شیرین فرهاد / گلستان گروه ب (* یک واژه اضافه است) نظامی گنج‌های / سعدی شیرازی / احمد عربلو		
۱۵	« کلیده و دمنه » ترجمه کیست؟ الف) عارف قزوینی	ب) فرخی یزدی	ج) نصرالله منشی	د) سنایی غزنوی
۱۶	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید.	گنج حکمت « خاکریز » از کتاب « روایت سنگ‌سازان ۲ » اثر « عیسی سلمانی لطف‌آبادی » است.		
۱۷	آرایه ادبی کدام گزینه در بیت « در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت » وجود ندارد؟	الف) تشبیه	ب) کنایه	ج) مراعات نظیر
۱۸	کدام یک از ترکیبات زیر، « اضافه تشبیهی » است؟	الف) دل زمانه	ب) جور گردون	ج) مهد زمین
۱۹	در کدام یک از عبارت‌های زیر، آرایه «حسن تعلیل» وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.	الف) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دل‌بند ب) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته می‌سند		
۲۰	در عبارت « هرکه را زر در ترازوست، زور در بازوست » آرایه‌های « سجع و جناس » را مشخص کنید.	(.....)		
۲۱	با توجه به بیت « با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت »:	الف) « تهی‌بودن جیب »، کنایه از چیست؟ (.....) ب) در مصرع دوم، چه تلمیحی به کار رفته است؟ (.....)		
۲۲	در بیت « ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد »؛ واژه مشخص شده نماد چیست؟	(.....)		
ادامه سوالات در صفحه سوم				

به نام خدا				
سوالات آزمون درس: فارسی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: آبان ماه
نام و نام خانوادگی:				
نام کلاس:				
دبیرستان:				
سال تحصیلی:				
ردیف	سوالات صفحه سوم			
۲۳	ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. (.....) ب) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان (.....) ج) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است (.....) د) بنواخت ز خشم بر فلک مُشت (.....) ن) در خبر است از سرور کاینات و مفخر موجودات (.....) و) گفت: باید حد زند هشیارمردم، مست را (.....) ه) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد (.....) ی) بنشین به یکی کبود آورند (.....)			
۲۴	مفهوم کلی بیت « دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ / برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟ » کدام است؟ الف) اعتراض و قیام کردن ☐ ب) توصیه به سکوت ☐			
۲۵	شاعر در کدام بیت، به مفهوم « ناپسندی مطلق گناه و معصیت و سطحی بودن نگاه مأمور حکومت » اشاره کرده است؟ الف) گفت: می باید تو را تا خانه قاضی برم / گفت: رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست ☐ ب) گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی / گفت: ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست ☐			
۲۶	در بیت « گر کسی وصف او ز من پرسد / بی دل از بی نشان چه گوید باز؟ »، منظور از واژگان مشخص شده چیست؟ (.....)			
۲۷	مقصود از «سوخته جان» در بیت «پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند» کیست؟ (.....)			
۲۸	مصراع «گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست» به کدام پدیده اجتماعی اشاره دارد؟ (.....)			
۲۹	در بیت «همت از باد سحر می طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طُرف چمن است» مقصود از قسمت مشخص شده چیست؟ (.....)			
۳۰	مفهوم هر یک از بیت های زیر را بنویسید. الف) فرخی ز جان و دل می کند در این محفل / دل نثار استقلال، جان فدای آزادی (.....) ب) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری (.....)			
۳۱	درباره ارتباط معنایی و مفهومی بیت های « الف » و « ب » که در زیر آمده است، توضیح دهید: الف) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم ب) گفت: نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم / گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست (.....) (.....) (.....)			
شادی، رادی و آزادی شما را آرزومندم				
۲۰	جمع نمرات			

به نام خدا			
سوالات آزمون درس: فارسی (۳)	پایه: دوازدهم	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: آبان ماه
نام و نام خانوادگی:			
نام کلاس:			
	دبیرستان:		
	سال تحصیلی:		

پاسخ تشریحی

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه، املائی واژه و دستور

- پاسخ پرسش شماره ۱ الف) مفرح: شادی بخش، فرح‌انگیز / ب) والی: حاکم، فرمانروا / ج) بیت‌الحزن: خانه غم، ماتمکده / د) نحس: شوم، بدیمن، بداختر.
- پاسخ پرسش شماره ۲ الف) فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد / مَطاع / ب) ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک / گَرزه
- پاسخ پرسش شماره ۳ شکل املائی صحیح واژگان: الف) تحفه / ب) گرامت.
- پاسخ پرسش شماره ۴ غلط املائی و شکل صحیح آن عبارت الف) اثاث: اساس / عبارت ب) هلیه: حلیه.
- پاسخ پرسش شماره ۵ غلط‌های املائی و شکل صحیح آن فایق و باصق: فایق و باسق / کافور و ظماد: کافور و ضماد.
- پاسخ پرسش شماره ۶ الف) «را» به معنای حرف اضافه «به» است / ب) واژه «دایه» نقش «متمم» دارد.
- پاسخ پرسش شماره ۷ «ت» در مصراع اول: نقش مفعول (تو را بی‌خبر می‌بینم) / «ت» در مصراع دوم: نقش «مضاف‌الیه» (گل رعناى تو ببرد)
- پاسخ پرسش شماره ۸ الف) بشدی: رفتی / ب) نیست: وجود ندارد.
- پاسخ پرسش شماره ۹ الف) حذف فعل «است = می‌باشد» به قرینه معنایی / ب) حذف فعل «ترسیدم» به قرینه لفظی.
- پاسخ پرسش شماره ۱۰ مشت درشت: ترکیب وصفی / مشت روزگار: ترکیب اضافی / گردش قرن‌ها: ترکیب اضافی.

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

- پاسخ پرسش شماره ۱۱ جواب قسمت ب) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی.
- پاسخ پرسش شماره ۱۲ جواب قسمت الف) کز آب هفت‌بحر به یک موی تر شوی.
- پاسخ پرسش شماره ۱۳ جواب قسمت الف): تا راهرو نباشی، کی راهبر شوی؟ / جواب قسمت ب): خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد.
- پاسخ پرسش شماره ۱۴ «قصه شیرین فرهاد» اثر «احمد عربلو» / «گلستان» اثر «سعدی شیرازی».
- پاسخ پرسش شماره ۱۵ «کلیله و دمنه» ترجمه «نصرالله منشی» است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۶ درست / گنج حکمت «خاکریز» از کتاب «روایت سنگ‌سازان ۲» اثر «عیسی سلمانی لطف‌آبادی» است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۷ جواب قسمت «د» دفتر زمانه: تشبیه - از قلم افتادن: کنایه از فراموش شدن - دفتر و قلم و صاحب‌قلم: مراعات نظیر
- پاسخ پرسش شماره ۱۸ جواب قسمت «ج»: اضافه تشبیهی: مهد زمین / بقیه اضافه استعاری: دل زمانه - جور گردون - جیب مراقبت.
- پاسخ پرسش شماره ۱۹ جواب قسمت الف): زیرا برای ارتفاع بلند دماوند و دیده نشدن آن، دلیلی غیر واقعی، ادبی و زیبا آورده‌است.
- پاسخ پرسش شماره ۲۰ ترازو با بازو: سجع / زر با زور: جناس (زر یا در: جناس)
- پاسخ پرسش شماره ۲۱ الف) کنایه از فقیر بودن / ب) تلمیح به داستان پادشاهی جمشید و آسایش زمان حکومت او دارد.
- پاسخ پرسش شماره ۲۲ پروانه، نماد «عاشق و عارف راستین و واقعی» است.

ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب

- پاسخ پرسش شماره ۲۳ الف) آبروی بندگان را به دلیل گناه آشکارشان نمی‌ریزد. / ب) گفت: رشوه‌ای به من بده و خودت را خلاص کن.
- ج) اشعار من شاعر، همه برای وطن است / د) از روی عصبانیت، مثنی بر آسمان زد / ن) در حدیثی از سرور جهانیان و مایه افتخار موجودات آمده‌است.
- و) گفت: لازم است شخص هوشیاری مجازات شرعی را بر مست اجرا کند / ه) کشوری که به دست بیگانگان آباد شود / ی) اختیار حکومت را به دست بگیر.
- پاسخ پرسش شماره ۲۴ مفهوم بیت «دلا خموشی چرا؟ / چو خم نجوشی چرا؟ / برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟»: الف) اعتراض و قیام کردن
- پاسخ پرسش شماره ۲۵ به مفهوم «ناپسندی مطلق گناه و معصیت و سطحی بودن نگاه مأمور حکومت» در بیت «ب» اشاره شده است.
- پاسخ پرسش شماره ۲۶ او: منظور «خداوند» است / بی‌دل: کنایه از «عاشق» است.
- پاسخ پرسش شماره ۲۷ منظور خود شاعر (محمد تقی بهار) است.
- پاسخ پرسش شماره ۲۸ نابسامانی و فساد جامعه.
- پاسخ پرسش شماره ۲۹ دوستان و هم‌فکران شاعر که بیرون از زندان، آزاد هستند.
- پاسخ پرسش شماره ۳۰ مفهوم بیت الف): فدا کردن جان برای آزادی و استقلال کشور / مفهوم بیت ب): کسب روزی و غافل نبودن از خدا.
- پاسخ پرسش شماره ۳۱ هر دو بیت معنا و مفهوم مشترکی دارند و بر اهمیت ندادن مست به سخنان محتسب و فریب نیرنگ‌های ریاکاران را نخوردن تأکید دارند.